

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' רא"ה (ספרים) כ"ג מנ"א תשס"ט

החברותא בטאן פנימי להגרים גליון מס 361

פנינים יקרים

ראה אנכי נותן לפניכם (י"א, כ"ז) התחיל בלשון יחיד וממשיך בלשון רבים, והוא ע"פ האמור בפרקי אבות (ב, א) רבי אומר איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם, פי' רע"ב שיהא נח ויהיו נוחין בני אדם ממנו, ע"כ. הרי היחיד בהתייבויותיו הפרטיים לוקח בחשבון גם הצרכים של הכלל.

בנים אתם לה' אלקיכם (י"ד, א) אם אמנם הבנים הם של אב ואם מ"מ תתיחס אליו שהוא בנו של מלך מלכי המלכים הקב"ה ועל כן תעניק לו את ההתייחסות והתשומת לב כבנים של ה'...

לבילתי רום לבבו מאחיו (י"ז, ב) גם המלך המורם מעם צריך להזהר מהגאווה כי גאווה באה מרגש של ספוק עצמי ומתכונה של עצמאות וכאשר יש גאווה אין הרמוניה. ואפילו מעשי החסד ורחמנות אם הם באים עם גאווה הם מכמאים נתינה שבאה מלמעלה למטה ולא יד מושטת של את...

עשר תעשר (י"ד, כ"ב) הנהגים במעשר וחומש צדקתם יותר מנותנים סתם צדקה אפילו אם יתנו כמותם מפני שאלו הנותנים סתם צדקה יש להם רק מצות צדקה, משא"כ אלו שקבלו על עצמם מצות מעשר וחומש חשב אז בכדי שכל פעולותיו יהיה הם חלק לה' מה יפה חלקו ומה נעים גורלו.

לשכנו תדרשו ובאת שמה (י"ב, ה) פתח בלשון רבים וסיים בלשון יחיד ללמדנו שאע"פ שיש לפעמים פירוד לבבות בכ"ז כשבאים לבית המדרש צריכים להסיר את הכל ולבא להיות כאיש אחד בלב אחד ונפש אחת.

ושמחת לפני ה' אלקיך בכל משלח ידיך (י"ב, י"ח) בכל מה שאתה משלח מממונך לצורך צדקה בזה אתה מקבל את השמחה האמיתית.

ואותו תעבדו (י"ג, ה) פרש"י: במקדשו, לכל אדם ואדם יש לו המקדש הפרטי בלבבו בביתו ובחיייו ואותו תעבדו גם במקדשו הפרטי יעבדו את בוראו.

והיה כך חטא (ט"ו, ט) ר' דוד מללוב והיהודי הקדוש הלכו לאסוף נדבות בשביל עני בן טובים, העשיר שלא הכיר אותם סילקם בכושפת פנים וכשנודע לעשיר מי הם רץ אחריהם לפייסם ואמר חשבתי אתכם לסתם ארחי פרחי ובקש סליחתם. ענו לו שאנו יכולים למחול על כבודנו אבל איך אנו יכולים למחול על העניים שאתה מחשיבם בזלזול כאמרך שהם סתם העניים? רק תשובה אחת לך, כל יהודי שיבוא אליך אחר שתתן לו צדקה בקש ממנו מחילה על שפגמת בכבודו.

ואשר יהיה לך את אחיך תשמט ירך (ט"ו, ג) פירושו: זו מצות עשה, שנת השמיטה באה להוציא את האנשים מישראל משפלותם להיותם כמקבלים. שנת השמיטה באה להעניק לכולם כבוד אנושי במדה שוה, אין נותנים ומקבלים כולם זוכין מן ההפקר וכבוד כולם במקומם מונח.

והיה כי יאמר אליך לא אצא מעמך כי אהבך ואת ביתך כי טוב לו עמך - ולקחת את המרצע ונתתה באזנו (ט"ו, ט"ז-י"ז) אמרה תורה ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך וגו'. מלמדנו על אהבת ה' עד מסירות נפש. אבל אף פעם לא נצטוונו להקריב את חיינו ואת חרותו למען אהבת הזולת, ומכיוון שעשה כן ונתתה המרצע באזנו כדי שנתכוון כראוי ונעמוד על שגיאיתו.

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וגו' (י"א, כ"ז) לכאורה תיבת 'היום' אינו מובן. אך ידוע שהקב"ה מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית דהוא יתברך נותן בכל יום כהירות חדש ומשפיע חסדים חדשים ואדם מקבל בכל יום כהירות ושכל חדש. כאמור 'היום' בכל יום יהיו בעיניך כחדשים רצה לומר בכל יום תקבל ברכה וחסד חדש.

למען תלמד ליראה את ה' אלקיך כל הימים (י"ב, כ"ג) גם בעשותך כל מצות ה' תחזיק עצמך שעתה רק התחלת להרגיל עצמך ביראת השם ככה תעשה כל הימים.

שיחת הרא"ש ז"ל א"א תשעה באב תשל"ד (תשס"ה) ה'אב ל'תשס"ה א.א.א.

מתחילים להבהיל אותי, והוא בורח. לכן היער הזה נראה בלתי חדיר. אך כאשר נרצה להתעקש נוכל לו, ולאט לאט להתגבר ולעבור את היער. כי אם האדם רק יתבונן בכל פסיעה, כאשר מקבל נשיכה מהנחש יבחין שהנחש לא עושה לו כלום. נכון שנחש צפעוני נתן לו נשיכה, וזה כואב, אבל זה לא כלום, הוא יכול להתגבר ולהמשיך הלאה. כי הרבש"ע ששלח לו את הנחש בכדי שהוא יגרה אותו לגנוב, שולח לו יחד עם זה סיבה שיוכל להתגבר על הצפעוני ולא לגנוב. ולכן הוא יביא אותו במשפט אם יגנוב למרות שהוא שלח אותו, כי הוא מכניס בליבו פחד וכל מיני סיבות שהם יותר חזקים מהיצר של הגניבה, ואז הוא יכול להתגבר ולא לגנוב. ובאותו רגע מתחילה הבחירה. וכאשר יתבונן אח"כ יתמה: איך התחזקתי אחרי שהנחש נתן לי כזו נשיכה? והוא מוכרח לדאות שיש בו כח חי שנותן בו כח להתחזק יותר מהנשיכה של הנחש, ומזה נלמד שהוא יכול להתחזק ולא ליפול ברשת של הנחש. בפרט אם כבר עברו עליו כמה זמנים של מאורעות כאלו.

לשם מה הרבש"ע שולח את הנחש אם יחד איתו הוא שולח את הסיבה? הרבש"ע שולח לו סיבה לעוררו להכיר את מציאות הבורא שהוא חי וקיים. כי יסודו של האדם הוא 'אין' ובכל רגע הוא שוכח מהרבש"ע, שהוא "השכל הנעלם מכל רעיון" ועליו נאמר "כי לא יראני האדם וחי". ואיך יוכל האדם להיות בהתקשרות וידידות עמו אם אינו יכול לראותו ולא לשמוע אותו? מוכרח להיות שיש דרך שנוכל להשיגו. והדרך הזו היא ע"י המצב הרע שלו. כי הקב"ה ברא את האדם עם המידה הרעה שלו, שזהו בעצם השפלות של האנוש, בכדי שיראה ש"לולי ה' עזרתה לוי" אם ה' לא היה עוזר לי ועוצר אותי, אזי

ואם תשאל: היאך יעלה על הדעת שמוזה שהוא רע יוכל להתקשר לרבש"ע? איך אפשר להתקשר עם הרבש"ע באמצעות רע? הרי הרבש"ע הוא טוב כמד"כ "טוב ה' לכל" ואיך רע יכול להגיע אל הטוב? תשובתך הפשוטה: אין הכוונה לעשות רע ח"ו, רק הרבש"ע מתגלה אליו באמצעות התגלות הרע שלו בכדי שיתקשר עמו. לכל אחד הקב"ה שולח מחשבות לפי המידה הרעה שנברא בה ע"מ לתקן את מה שהוא גרם לעצמו בחטא עץ הדעת שאז הרבש"ע ירד עמנו לגלות, וכאשר המחשבה מגרה אותו לגנוב, העוול היא לא מה שהולך לגנוב, כי בטבע זה הוא נברא, העוול היא מה שהוא גונב בפועל. כי בשעה שהוא הולך לגנוב הרבש"ע שולח לו כח אחר יותר חזק מהתשוקה הזו לגנוב שיעצור אותו. הוא שולח לו סיבות של פחד, או נקיפות מצפון, וכל מיני אופנים שונים ומשונים שמונעים אותו מלגנוב, בכדי שהאדם יטהר ויזכך את עצמו, ויראה ש"לולי ה' עזרתה לוי כמעט שכנה דומה נפשי". בשעה שהרבש"ע שלח אותי לגנוב אם הוא לא היה עוצר אותו באמצעות הסיבות הללו - לא הייתי יכול להציל את עצמי. ואז הוא לא מחזיק טובה לעצמו בזה שלא גנב, כיון שהוא חי עם הרבש"ע. נמצא שבאמצעות יסוד האין שלו נתגלה אליו הקב"ה מהעולם שלו, מהעולם של "תוהו ובוהו" שהרי אין מי שמכיר אותו.

כל החזיון הזה דומה ליהלום יקר המונח בלב יער עבות שמאד מאד קשה להגיע אליו, כי יש סביבו כל מיני נחשים וחיות טורפות וימים וכמה וכמה מניעות שלא יוכל להגיע אל היהלום היקר. אדם שנכנס אל תוך היער הוא מקבל נשיכה מנחש, ומיד בורח. וכאשר משתוללים שם רוחות סערה והדמיונות שלו

הסיבות שהוא הרבש"ע שנאמר בו "כי לא יראני האדם וחי", הוא הזוכה להכנס לעולם הנעלם של הרבש"ע.

הרבש"ע עלה ברצונו לברוא עולם של בחירה, ולכן ברא את האדם בגוף בכדי שיעבוד אותו ע"י הגוף. ואיך? מכיון שהאדם הוא רק גוף הוא מוכרח להאמין שיש מי שנותן בו חיות, והוא שנותן בו כח להתחזק על המידה הרעה שלו, היות שהמידה הרעה שלו נשארת בו תמיד. ומדוד המלך נלמד עד כמה שהאדם הוא "אין", כי אפילו דוד המלך שהגיע לתכלית ההשגה של בחינת "אנוש", ואמר "אין מתום בבשרי מפני זעמך ו"אין שלום בעצמי מפני חטאתי", וזו היתה גדלותו שהגיע למצב של "מה" שהיא המדריגה הגדולה ביותר. עם כל זה הגיע למצב שהיה יכול לסכן את עצמו ולומר "בחנני ה' ונסני צרפה כליותי וליבי", שמשמעות הדבר שהוא לא צריך את הסיבות ויש לו דביקות בבורא שלא ע"י ההתקשרות בסיבות. ומכאן אנו יכולים ללמוד כמה האדם הוא 'אין'. ולשם כך נברא האדם בבחינת "אין" בכדי שיגיע לתכלית שלו שהיא "אשרי אדם מפחד תמיד", שיחיה כל הזמן בתחושת סכנה שלא יאבד את הסיבות ששומרות עליו. זוהי התכלית של הבריאה שבשבילה נברא העולם. ואז הוא הוא מכריח את הקדושה להתגלות בזה העולם, וזוכה ל"פה אל פה אדבר בו". וזהו "חוצפא כלפי שמיא" שיכול לבוא עם הכח הכי גדול.

ועל זה הצטער רבי עקיבא כל ימיו מתי יבא פסוק זה לידי ואקיימו, דהיינו שבכח הבחירה אוכל לבטל את הכח של האנוש ועי"ז להכריח את הקדושה לבטל את התוהו ובוהו שלה. והיינו שהרבש"ע נמצא בתוהו ובוהו שאף אחד לא יודע ממנו, וברא את עולם העשיה בכדי שיהיה נעבד ע"י האנוש. שבאמצעות הבחירה יחיה האדם ביסוד שלו,

בשעת הגניבה "כמעט שכנה דומה נפשי". ולשם כך הוא שולח לו את היצר לגנוב ולרצוח ויחד עם זה שולח את הסיבה שתמנע אותו. ומטעם זה גם אחר שהאדם נמנע מן החטא הוא מוכרח להשאר במצב הזה שיש בו שורש רע והסיבה היא שמונעת אותו. הוא מוכרח לחיות כל הזמן עם הסיבה, ולעולם הוא לא יצא מן המידה הרעה שלו. אף פעם הוא לא יוכל להשתפר. השיפור שלו הוא בזה שרואה שבלי הסיבה הוא לא יוכל להציל את עצמו, והסיבה היא הרי שלוחה אליו מסיבת כל הסיבות. בזה הוא נעשה צדיק.

האדם הזה שחי עם הסיבה שכל הזמן הוא עלול לחטוא ורק הסיבה היא שמונעת אותו, הוא חי כל היום בפחד מן הסכנה שלא יעשה את הרע מהשורש שלו - אם הוא גנב או רוצח או נואף - וצועק לה' "הצילני מיד אויבי ומרודפי כי אמצו ממני" "הוציאה ממסגר נפשי". בכל פעם שהמצב הרע מתעורר מתחיל האדם לפחד ומבקש את הסיבות, נמצא שהמידה הרעה היא הסיבה שמעוררת אותו לפחד. אולם אותם יהודים שעבדו על עצמם אינם מחכים לסיבה של התעוררות המידה הרעה בכדי לפחד, רק הוא מעורר לעצמו את הפחד, מתוך שהוא מונח ב"מה" שלו, ב"עפר ואפר" שלו וב"תולעת ולא איש" "חרפת אדם ובזוי עם". הוא מכיר את יסוד הרע שלו, וכל רגע הוא מפחד מהסכנה של היסוד הרע שעלול להתעורר. ולכן הוא מבקש מה' שכל הזמן יחיה עם ההרגשה שהוא תלוי בתמידות בסיבות ולא יסיח דעת מן הסכנה, ומתחנן לה' שלא יעזבו ובכל רגע ישלח לו סיבות שישמרו אותו מחטוא. דבר זה הוא בגדר "חוצפא כלפי שמיא", שהוא מבקיע את ההעלם ומכריח את הקדושה שלא תסתתר ממנו, ובכל רגע תשלח לו הסיבות שלא יעזבו אותו. זה שהגיע למדריגה זו, שחי עם סיבת כל

את בשרו במסדרות של ברזל והמלאכים שאלו "זו תורה וזו שכרה?" אמר להם הקב"ה אם אינכם שותקים אני מחזיר את העולם לתוהו ובוהו, הכוונה בזה היא, שתכלית הבריאה היא שאדם יחיה בהרגשה "כגמול עלי אמו", וע"י שיש בחירה יש מציאות לאדם להיות קשור אל הרבש"ע ע"י הסיבות, ולהכיר ש"בהמות הייתי עמך" והוא המהווה והמנהיג ועושה את הכל באמצעות הסיבות, וכך מתבטל התוהו ובוהו והרבש"ע מתגלה בעולם הזה. וזה מה שאמר להם הרבש"ע, אם אינכם שותקים אני מבטל את הבחירה וחוזר לתוהו ובוהו שלי, וממילא ישאר העולם תוהו ובוהו.

(- האשק יב"א כ"ב 38"ה -)

יסוד האין, "מה אנוש כי תזכרנו", ובכל פעולה שעושה הוא רואה את הסיבה שנותנת לו את הכח והרצון לעשות, באופן כזה נעשה האדם בטל והקב"ה בא אל מקומו. כי עד עתה היה טמיר ונעלם בעולמו, וע"י שהאדם התבטל והשיג שכל חייו הם סיבות, הרבש"ע נודע בעולם העשיה ונעשה לו כאן מקום בזה העולם. ואז נתגלה הבחינה של "ברוך כבוד ה' ממקומו" שהוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו, ו"מלא כל הארץ כבודו". כולם יודעים ממנו ע"י הביטול של האנוש.

וזו היתה עבודתו של רבי עקיבא שכל ימיו השתוקק לבא לבחינת "אחד". דהיינו שבבחירתו יכריח את הקדושה להתגלות בעולם הזה, וממילא תצא מן ההעלם ויתבטל התוהו ובוהו שלה. ובשעה שסדרו הרומאים

שהשמחה במעונם

הר"ר שמואל קלירס ומשפ' להולדת הנכד

משפ' קירשנבוים להולדת הנכד

הר"ר נחמן קירשנבוים ומשפ' להולדת הבן

הר"ר אלימלך וסרמן ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר בנימין כץ ומשפ' להולדת הנכדים

הר"ר מנחם יהושע רובינפלד ומשפ' להולדת הנינה

הר"ר אהרן רובינפלד ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר ישראל וסרמן ומשפ' להולדת הבת

הר"ר משה זאב רובינפלד ומשפ' להולדת הבת

הר"ר ישראל דוד דייטש ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר צבי דייטש ומשפ' להולדת הבת

הר"ר שמעון ספרן ומשפ' להולדת הבן

הר"ר יעקב קרליץ ומשפ' לנישואי הבן

הר"ר מרדכי ליברמן ומשפ' לנישואי הבת

הבה"ח אליעזר קרליץ לנישואיו

מזל טוב

י"ל ע"י

מערכת החברותא
רח' עדני 3

02 - 5829688 ☎

02 - 5325477 פקס:

ת.ד. 5080

ירושלים 91050